

Can education in pain improve of the treatment of pain?

Jan Dobrogowski

President of Polish Pain Society

Head of Department of Pain Research and Therapy

Chair of Anaesthesiology and Intensive Care

Jagiellonian University, Collegium Medicum

Education:

General society

Patients

Families, caregivers

Medicine students

Medical staff: physicians, nurses, others

Postgraduate training for pain specialists

Postgraduate training in pain medicine varies widely within Europe

In 2007, the Section and Board of Anaesthesiology of European Union of Medical Specialists (EUMS/UEMS) initiated the establishment of Multidisciplinary Joint Committee on Pain Medicine (certification and examination)

Three months during 5-years anaesthetic training required in the EU

Cunningham AJ et al. Guidelines for anesthesiologist specialist training in pain medicine. Section and Board of Anesthesiology, European Union of Medical Specialists. Eur J Anaesth 2007; 24: 568-570

Scandinavian Society of Anaesthesiology and Intensive Care
Nordic Education in Advanced Pain Medicine.

Education includes scientific part according to Nordic Education in Advanced Pain Medicine Core Curriculum.

The clinical part lasts at least three months

The education is designed for specialists in anaesthesiology and other relevant specialities who either has or is planning to have their daily work in pain clinics or multidisciplinary pain centres.

www.ssai.info/Education/pain.html

British Royal College of Anaesthetists in 2007 established a faculty in pain medicine.

The candidate has to complete 6-month training in pain medicine before ending up with examination

Justins DM. The Faculty of Pain Medicine of the Royal College of Anaesthetists. Br J Anaesth 2008; 101:4-7

In Germany since 1996 - Specialised Pain Therapy

1 year of clinical training and 80-hour theoretical course

In 2008 Austrian Medical Assembly approved German training and similar specialty was introduced in Austria

Rathmel JP, Zenz M et al. Training pain specialists. In: Bonica's Management of Pain. Fourth Edition 2010

„Can education in pain improve of the treatment of pain?”

In Spain (Catalonia) within a project sponsored by WHO educational program was estimated.

Symptom control and patient satisfaction were improved and striking cost saving of many million Euros per year has been demonstrated as compared to the rest of Spain

Gomez-Batiste X, Porta-Salez J et al. Catalonia WHO palliative care demonstration project at 15 years (2005). J Pain Symptom Manage 2007; 33:584-590

POSTGRADUATE STUDIES

PAIN MEDICINE

The Postgraduate Medical Training Center of Jagiellonian University
in cooperation with the Polish Pain Society organize 2- years
postgraduate studies "Pain Medicine"

The program is prepared according to
IASP "Core Curriculum for Professional Education in Pain"

J.E. Charlton.

1st edition was supported by IASP Educational Grant

The postgraduate studies – PAIN MEDICINE are designed for:

specialists in anaesthesiology and other relevant specialities interested in pain treatment

The goal of the studies is to:

- Improve knowledge and skills in pain treatment according to EBM and best clinical practice
- Improve pain treatment methods
- Clinical practice

The postgraduate studies PAIN MEDICINE

Short description:

The theoretical part lasts 2 years/4 semesters (270 hours)
once a month (Saturday and Sunday)

Additionally students are obligated to have two- weeks
(80 hours) clinical practice in one of two recommended
multidisciplinary pain centres in the university
hospitals(Krakow, Warsaw)

After the final examination (written and oral) participants
obtain “The Certificate of Pain Medicine”

Multidisciplinary character of the studies

Lectures, seminars and workshops are held by:

- pain treatment specialists (anaesthesiologists),
- rheumatologists,
- psychologists,
- orthopedic surgeons,
- neurologists,
- psychiatrists,
- biologists (basic scientists), and
- physiotherapists

Example of the session

SESSION VI:

Depression and pain . Psychiatric treatment	2	Dr hab. n. med. Dominika Dudek
Intervention pain management including nerve blocks and lesioning	2	Dr n. med. Małgorzata Malec-Milewska
designing, reporting, and interpreting clinical research studies about treatments for pain: evidence-based medicine	1	Prof. dr hab. n. med. Andrzej Kubler
Ethical Standards in Pain management and research	1	Prof. dr hab. n. med. Andrzej Kubler
placebo and pain	1	Prof. dr hab. Andrzej Kubler
complementary therapies	1	Dr n. med. Anna Przeklasa-Muszyńska
Neurosurgical treatment	2	Dr hab. n. med. Stanisław Kwiatkowski
taxonomy of pain syndromes	2	Prof. dr hab. med. Jan Dobrogowski

The postgraduate studies

PAIN MEDICINE

Topics covered: (according to IASP Core Curriculum):

General:

Anatomy and physiology. Pharmacology of pain transmission and modulation. The development of pain systems. Evidence Based Medicine – designing, reporting and interpreting clinical research studies about treatment for pain. Animal models of pain and ethic of animal experimentation. Ethical standards in pain management and research.

In addition other topics are included:

invasive methods of pain treatment, regional anesthesia, pharmacology of LA, current ALS guidelines.

The postgraduate studies

PAIN MEDICINE

Topics covered: (according to IASP curriculum):

Assessment and Psychology of Pain:

Pain measurement in humans. Placebo and Pain. Clinical Nerve function studies and imaging. Epidemiology. Psychosocial and cultural aspects of pain. Sex and gender issues in pain.

The postgraduate studies

PAIN MEDICINE

Topics covered: (according to IASP curriculum):

Clinical States:

Taxonomy – Taxonomy of pain syndromes

Tissue Pain – Acute and postoperative pain. Cancer pain. Cervical radicular pain. Neck pain. Lumbar radicular pain. Low back pain. Musculoskeletal pain. Muscle and myofascial pain.

Visceral pain – Visceral pain. Chronic urogenital pain. Pain in pregnancy and labor.

Headache and facial pain – Headache. Orofacial pain.

Nerve damage – Neuropathic pain. Complex regional pain syndromes

Special cases – Pain in infants, children and adolescents. Pain in older adults. Pain issues in individuals with limited ability to communicate due to cognitive impairment. Pain relief in substance abusers.

The postgraduate studies PAIN MEDICINE

Topics covered: (according to IASP curriculum):

Treatment of Pain:

Pharmacology – Opioids. Antipyretic analgesics: nonsteroids, acetaminophen, and phenazone derivatives. Miscellaneous agents

Other methods – Psychological treatment (cognitive-behavioral and behavioral interventions). Psychiatric treatment. Stimulation-produced analgesia. Interventional pain management including nerve blocks and lesioning. Surgical pain management. Physical medicine and rehabilitation. Work rehabilitation. Complementary therapies.

1st edition 2007-2009 - 114 participants

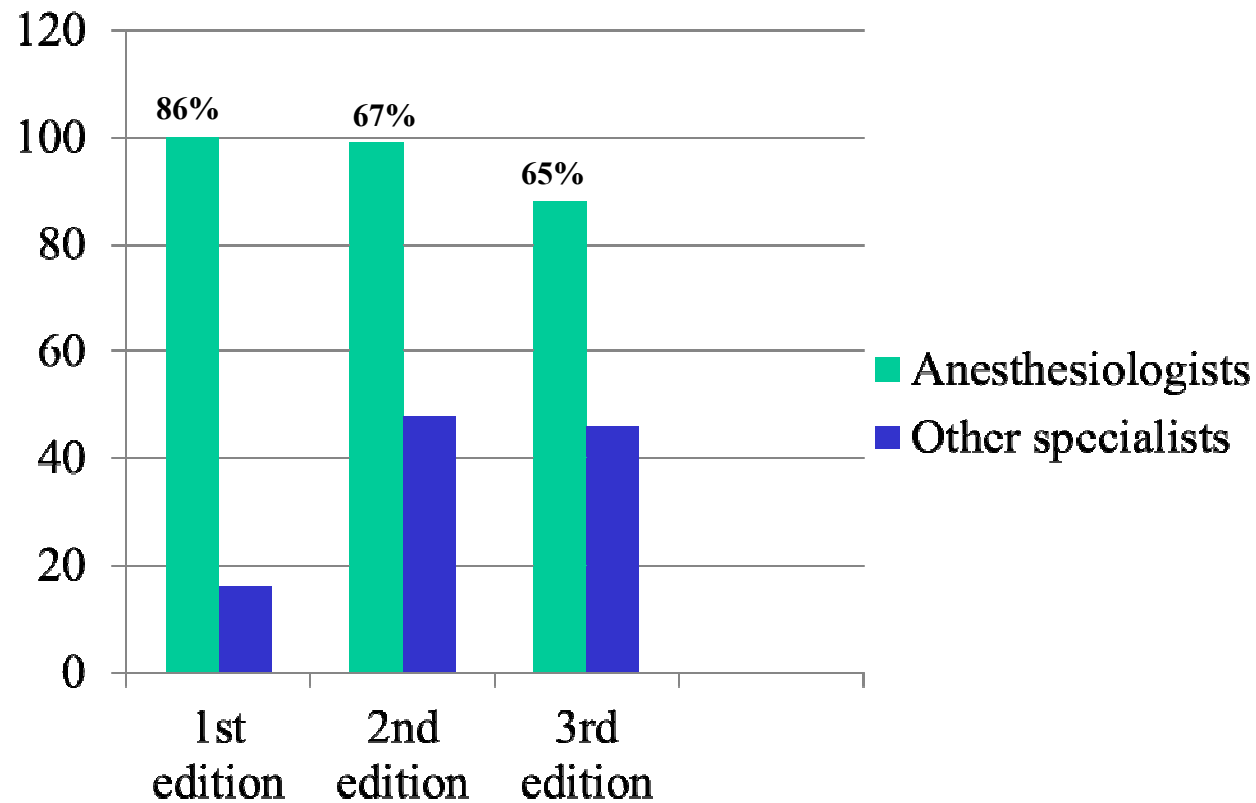
2nd edition 2009-2011 - 154 participants

3rd edition 2011-2013 - 134 participants

Until now 268 students have obtained the “Pain Medicine”
certificate

Fee: 5200 PLN (ca. 1200 Euro)

The number of „Pain medicine” students – anesthesiologists and other specialists

Other specialties according to number of participants in all 3 editions:

- neurology – 26, **6,5 %**
- internal medicine – 23, **5,8%**
- general practitioners – 20, **5%**
- rehabilitative medicine – 12, **3%**
- palliative care – 7, **1,7%**
- neurosurgery,
- surgery,
- reumathology,
- orthopedics a.o.

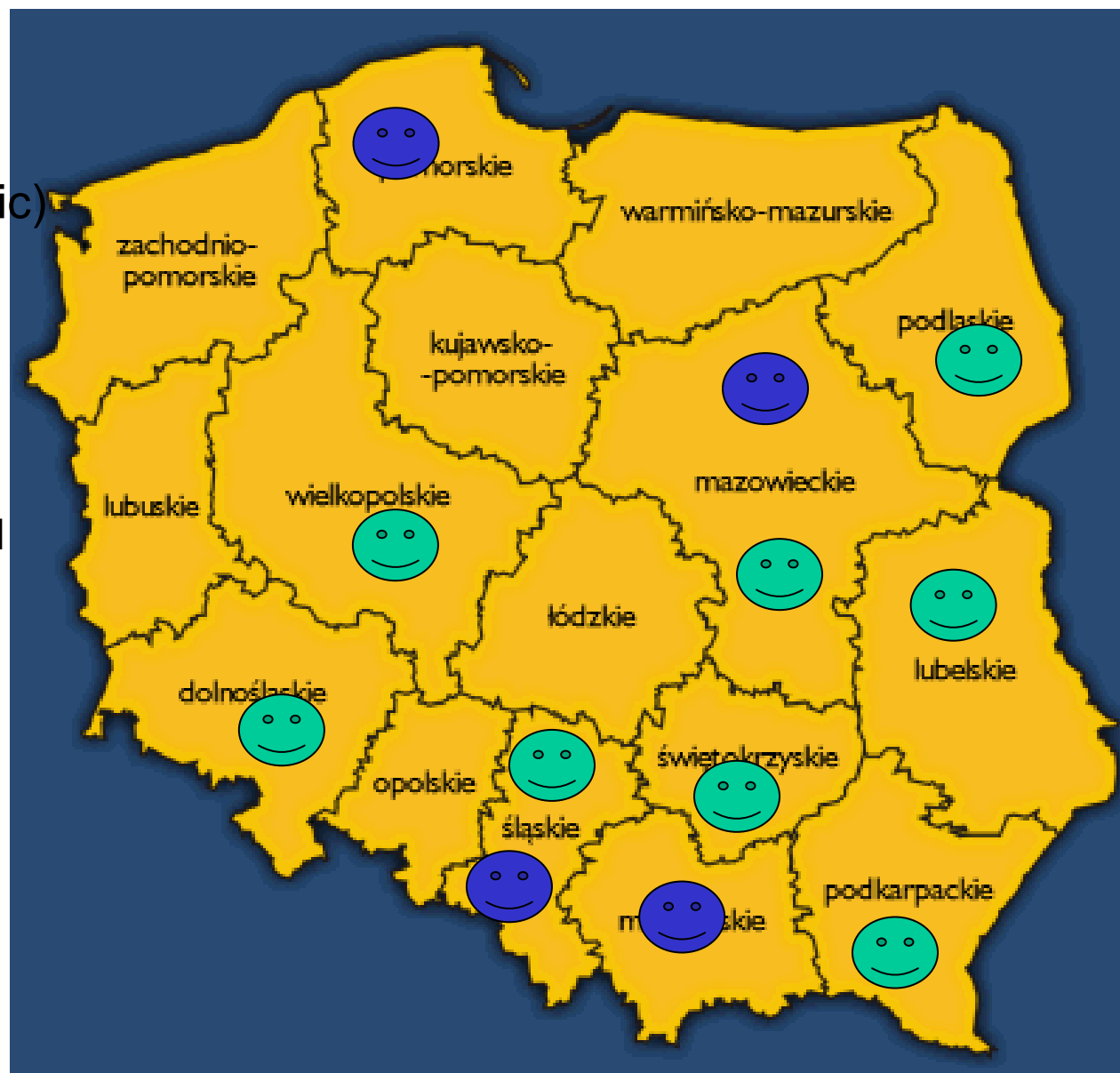
211 Pain Clinics in Poland in 2011

 Multidisciplinary pain centers:

- Research (clinical, basic)
- Education (under and postgraduate)
- Pain management:
  - pharmacological
  - anaesthesiological/surgical
  - rehabilitation
  - psychological
  - neuromodulation

Clinical beds for patients

 Multidisciplinary pain clinics

At the end of the 4th semester the students fulfill the **studies assessment questionnaire** containing questions that concern:

- Place of work
- Medical faculty (specialisation)
- Experience in pain treatment (acute, chronic, both)
- Reason for choosing the postgraduate studies
- Level of satisfaction from the studies
- Knowledge improvement
- Skills acquisition
- Intention to work in pain clinic (*Do you plan to work in pain clinic after completing the studies?*)

Conclusions:

1. over 40% of participants are working or began to work in pain clinic after completing the studies;
2. 80% were satisfied or very satisfied with the studies;
3. 28 papers written by students were published in Polish “Pain” journal;
4. 25 students have initiated the participation of their hospitals in the project “Pain – free hospitals”.

Our students (2007 – 2009)

„Pain-Free Hospital”

Standardization of postoperative pain management

Postoperative pain management guidelines were developed in Poland in 2005 and updated in 2008 to address the well-documented problem of undertreatment of postoperative pain. The Polish Pain Society together with other medical societies initiated the Pain-Free Hospital Project in September 2008 in order to introduce standardized postoperative pain management and certify hospitals which fulfill the required criteria.

Pain—Free Hospital in Poland

The certificate „Pain-Free Hospital” is awarded in Poland by Polish Pain Society (PTBB), in agreement with:

- Polish Society of Anaesthesiology and Intensive Care,
- Society of Polish Surgeons,
- Polish Gynaecological Society,
- Polish Orthopedic and Traumatology Society.

The Certifying Commission is composed of the representatives of the all scientific societies

The „Pain-Free Hospital” certificate is awarded on basis of the following **criteriae**:

1. Participation of the medical staff in trainings on techniques of postoperative pain relief.
2. Monitoring of pain intensity in all patients undergoing surgery, at least 4 times in every 24 hours.
3. Informing the patients on the possibility and methods of postoperative pain management before the procedure.
4. Documenting the pain intensity and pain – relief .
5. Monitoring of adverse events.

Rules of certification - education

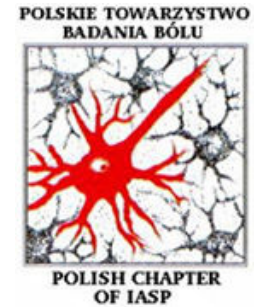
Medical Staff participation in pain management workshops approved by Experts Groups

Addressed to anesthesiologists, surgeons and nurses supervising in patients after surgery

Training should cover the following topics :

- Definition and patho-physiology of pain;
  - The importance of proper postoperative pain relieve
  - Consequences of undertreated postoperative pain
  - Post-operative persistent pain
- Recommendations for postoperative pain management in high risk patients
- Assessment of postoperative pain intensity (pain intensity score, documentation of measurement results)
- The role of the anesthesiologist, surgeon and nurses in the treatment of postoperative pain;
- Pain-relieving techniques in postoperative pain– multimodal analgesia :
  - pharmacological treatment (3 strong opioids are available in Poland)
  - drug administration techniques
  - drug regimens choice
  - methods of local anesthesia
  - non-pharmacological methods;
- Side effects monitoring
- Informing patients about the capabilities of the proceedings in postoperative pain
- Assessment of up to date pain management in hospital

„Pain-Free Hospital” project

This project is very popular and until now more than 250 articles and other informations were published in Polish press

Szpital leczy bez bólu

Szpital Kliniczny nr 1 w Zabrze jako jeden z trzech pierwszych w Polsce otrzymał certyfikat „Szpitala bez bólu”. Robi się tu wszystko, by pacjenci po operacjach nie czuli bólu. NFZ nie chce dać na to ani grosza

Jurra Wencel

Bez bólu. To jest cel, do którego dąży każdy pacjent. W szpitalu klinicznym nr 1 w Zabrzu, który jest jednym z trzech pierwszych w Polsce, który otrzymał certyfikat „Szpitala bez bólu”, robi się tu wszystko, by pacjenci po operacjach nie czuli bólu. NFZ nie chce dać na to ani grosza. Szpital Kliniczny nr 1 w Zabrzu jako jeden z trzech pierwszych w Polsce otrzymał certyfikat „Szpitala bez bólu”. Robi się tu wszystko, by pacjenci po operacjach nie czuli bólu. NFZ nie chce dać na to ani grosza.

W szpitalu klinicznym nr 1 w Zabrzu, który jest jednym z trzech pierwszych w Polsce, który otrzymał certyfikat „Szpitala bez bólu”, robi się tu wszystko, by pacjenci po operacjach nie czuli bólu. NFZ nie chce dać na to ani grosza.

W szpitalu klinicznym nr 1 w Zabrzu, który jest jednym z trzech pierwszych w Polsce, który otrzymał certyfikat „Szpitala bez bólu”, robi się tu wszystko, by pacjenci po operacjach nie czuli bólu. NFZ nie chce dać na to ani grosza.

Pierwsze szpitale zaczynają leczyć bez bólu

ZDROWIE Dzięki akcji „Dziennika” polscy lekarze i pacjenci zrozumieli, że cierpienie nie musi być normą

Magdalena Janczewska
działaczka ruchu społecznego

W Polsce następuje przełom w podejściu do cierpienia pacjentów. Coraz więcej placówek służby zdrowia stara się o certyfikat „Szpital bez bólu”. Inicjatywę popiera także NFZ, który zamierza wesprzeć finansowo te, które stworzą w sobie serwis bólowy.

Krakowskie Centrum Rehabilitacji, Szpital Kliniczny Śląskiego Uniwersytetu Medycznego w Zabrzu i Wojewódzki Szpital Zespolony w Tarnobrzegu. Delikatnie o tym grompięciu certyfikatach Opoleczony, który no brzo ubliżył w programie pilotażowym. To jednak dopiero początek. Dzięki bez-nym publikacjom prasowym, a szczególnie cyklowi „Dziennika”, „Polska bez bólu” o naszym programie i leczeniu bólu, w Polsce nastąpił przełom w podejściu do tego tematu. Dzięki prof. Janowi Dobrowolskiemu, przewodniczącemu PTBIB, Rozszyfrowaliśmy na kontrolę Towarzystwa i certyfikat czeka jeszcze 80 szpitali z całej Polski. A nie ma tu, aby nie dawali kolejnym dyrektorom z pytaniami o nasz program – dodaje Dobrowolski. Aby dostać certyfikat, szpitale muszą zorganizować w sobie serwis bólowy, czyli zapewnić pacjentom stałą opiekę anestezyjną, chirurgiczną, pielęgniarską, anestezjologiczną i zabiegową, a także co kilka godzin monitorować nasilenie bólu pacjentów, podawać im leki według wytycznych i odnotowywać wszystko w dokumentacji medycznej.

– To naprawdę nie jest takie trudne i drogie. Szokiem było, że darmu, a dokumentację dostaliśmy od PTBIB, trzeba było po prostu dotrzeć do zmian – mówi Teresa Zalewska-Cieslik, dyrektor Krakowskiego Centrum Rehabilitacji.

– Cośkolwiek lepsze pochlebne opinie od pacjentów. Nie ma chyba lepszej reklamy – dodaje. Takiej reklamą szpitalowi, w którym obecnie leży, nie zrobił z pewnością 65-letnia Irena z Gdańska, pacjentka neurologii. – O wszystkim muszę się depressować, błędnie pielęgniarki o leki. Całe moje nie życie z bólu starczy się. Dlatego ja prosto popiera akcję. – To byłoby niesamowita ulga, gdyby ktoś z własnej inicjatywy pytał, czy może coś boli, tak powinno być w każdym szpitalu – mówi.

Podobnego zdania jest NFZ – Marzy Świdomą, że leczenie bólu w Polsce odbiega czasem od zalecanych standardów, ale my nie możemy szpitali do niczego zmuszać. Nowi „Dziennikowi” Jacek Grabowski, wiceprezes NFZ, ok. Grabowski. – Wprawdzie nie możemy zapłacić szpitalom osobno za leczenie bólu, ale możemy rozważyć ewentualne finansowanie na zarządzanie jakością. Oczywiście wszystko zależy od tego, czy na koniec roku budżetowy mieli jesińskie dodatkowe środki – zastanawia.

Certified hospitals are awarded

SZPITAL BEZ BÓLU | POLSKIE TOWARZYSTWO BADANIA BÓLU

Szpital uzyskał certyfikat
„Szpital bez bólu”,
który potwierdza, że uśmierzanie bólu pooperacyjnego prowadzone jest na najwyższym poziomie.

- W szpitalu prowadzi się regularny pomiar nasilenia bólu pooperacyjnego
- Pacjenci, przed zabiegiem, otrzymują informację na temat możliwości i metod uśmierzania bólu pooperacyjnego
- Personel medyczny ukończył specjalistyczne szkolenie
- Leczenie bólu jest zgodne z aktualnymi zaleceniami i rekomendacjami
- Szpital prowadzi dokumentację postępowania przeciwbólowego i monitoruje działanie leków

Więcej informacji na temat projektu na stronie www.szpitalbezbolu.pl

Organizatorzy projektu:

Polskie Towarzystwo Badania Bólu

wraz z Towarzystwami Naukowymi:

Towarzystwo Chirurgów Polskich

Polskie Towarzystwo Anestezjologii i Intensywnej Terapii

Polskie Towarzystwo Ginekologiczne

Polskie Towarzystwo Ortopedyczne i Traumatologiczne

 Bristol-Myers Squibb partner projektu „Szpital bez bólu”

...prawo do ulgi w cierpieniu jest jednym z podstawowych praw człowieka, konieczne jest zatem uwzględnienie społeczeństwu, że ma prawo oczekiwać od personelu medycznego wypełnienia tego prawa...

www.szpitalbezbolu.pl
117 hospitals from 700 awarded
the certificate

Thank you for your attention